

PEST, APRILIS 17.

16. szám.

I. FÉLÉV. 1862.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: csütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. a. ér.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. a. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Zöldfa-utca, 14. sz.) intézendők.

Husvétnapi elmélkedés.

A lélek halhatatlansága az emberek legfőbb, legforróbb kívánsága volt, csupán csak az ezt begyőző okok nélkül szűkölködtek. Az emberi elme gyöngébb, hogyszem a messze eső jövő határain tulszárnyaljon s tapasztalatokat tchessen. A holtak közül ki sem tért vissza, ki megnyugtató hirt hozott volna. Így mindenkor kétes volt a felelet e kérdésre: fog-e a testnek halála után élni a lélek? a síron túl lesz-e boldogabb élet? vagy a halállal megszűnik minden?

Minket keresztényeket nem kínoznak e kéteyek többé. Jézus a lélek halhatatlanságát nem csak világos szavakkal tanította, hanem önfeltámadása által a mi testünknek fölelevenülését is szembetűnőleg bebizonyította. Üdvözítőnk föltámadására érzelt az apostol, valahányszor a holtaknak föltámadását hirdette. Föltámadott Krisztus halottaiból, tehát mi is egykor föltámadunk — ez volt okoskodása. Illetlennek s egymással ellenkező dolognak tanítja. Jézus föltámadását hinni és a halottakét tagadni, s csodálkozik, hogy némelyek a korinthusiak közül az elsőt elfogadják, a másikat tagadják; holott, ha egyik tagadtatik, a másikat is szükségkép tagadni kell. Ha tehát Jézus föltámadása, mint valódi történeti tény, elegendőképp bebizonyítottatik: a halottak föltámadása is kétségen kívül áll. — Istennek meghatározott végzése, hogy mindnyájan Krisztusban fölelevenedjünk, valamint Ádámban mindnyájan meghaltunk. Ez nem elég; az apostol ugyanis Krisztus föltámadását fölhozza nem csak mint meggyőzéstinkre szolgáló okot, hanem úgy is, mint a halottak föltámadása remekét, példa képét és zsengéjét. Valamint e földön Ádám első atyánk képét viseltük: ugya a síron túl Megváltónk képét viselendjük, mivel testünk az ő dicsőséges testéhez hasonló lesz.

Minő várakozás, minő boldog remény ez nekünk keresztényeknek! Állapodjunk meg itt s az apostol utmutatása szerint elmélkedjünk először Jézus föltámadásáról, aztán a holtak közönséges föltámadásáról.

Mivel az apostol tanítása szerint Krisztusnak föl-

támadása a mi jövendő föltámadásunk alapja: szükség, hogy ezen alap erősségéről meggyőződjünk, hogy tudjuk, kinek higgyünk.

Krisztus Urunk eltemetése alkalmával a zsidók szerencsére oly intézkedéseket tettek, melyek föltámadásának igazságát minden kétségen kívül helyezik. Ők ugyan gonoszak gondolának, de jóra fordítá az Isten; valamint a gonoszak tanácsit is sokszor úgy vezérlé, hogy műveit dicsőségesebben végrehajtsa. Tudták a zsidók, hogy Üdvözítőnk önfeltámadását nyilván megjövendölte s isteni küldetésének igaz voltát erre építette; ugyanazért a mint lelkét a keresztfán kiadá s eltemetéséről tanítványai gondoskodának, tüstént Pilátushoz mentek, mondván: „Uram! megemlékeztünk, hogy ama csábító még életében mondotta: harmadnap után föltámadok; hagyd meg azért, hogy őrizzék a koporsót harmadnapig, hogy valamiképen el ne jöjjenek tanítványi s ellopják őtet.” Teljesítette Pilátus kérésüket. „Vannak őreitek, őrizzétek, a mint tudjátok.” Mi egyebet várhattak ezen kedvező válasznál Pilátustól, ki kész volt kárhóztatni azon embert, kiből bünt nem talált! Azok pedig elmenvén, megerősítették a koporsót örökkel, s a követ, mely koporsója ajtaját fődé, lepecsételték: és így biztosságukra mindent megtettek.

Harmadnapra mégis üresen találtak a koporsó. Hová lett tehát Jézus teste? A tanítványok vitték el — mondának a zsidók, és a pénzzel megvesztegetett öröket hozák elé, mint tanukat. Megvesztegetett tanuk! Ha ezen körülményt a szentírás elhallgatta volna is, a bizonyágtétel mégsem birna nyomatékkal. És valóban különös is: „Mig mi aluvánk, eljöttek tanítványai és elorzották őt!” Meggondolatlansággal teljes hazugság! Ha aludtak, hogyan tudhatták, hogy a tanítványok lopták el a testet? Hogy pedig nem aludtak, erről meggyőznek bennünket a romai katonai rendszabályok, melyek az örök illetén kihágását halállal büntették. Vagy tán féltékenységből engedték elvinni, nem levén elegendő bátorságuk a tanítványoknak ellenállani? De mennyire ellenkezik e gyávaság a romai katonák rettenthetetlen vitézségével! valamint ama rend-

kivüli bátorság az apostoloknak kicsinhitésével sem egyezik meg. Mily félnékek valának a tanítványok! A veszedelem első látszatára mindnyájan elszaladtak, és a legbátrabb közülök eskü közt háromszor tagadta meg egy gyöngye leány kérdésére szeretett Mesterét. Hogy lehettek volna oly vakmerők, hogy a katona-örizetre rohanjanak és Jézusnak testét erőhatalommal elvigyék? Sőt inkább az evangelium mondja, hogy Mesterök halála után bezárták erősen még a ház ajtaját is nehogy valaki együtt találja őket.

A Szentlélek eljövetele után megváltoztak ugyan, bátor szívű, győzhetetlen vitézekké lettek és Jézusnak föltámadását mindenütt nyilván hirdették; a jerusalemi nagytanács ellenkezése sem használt; letiltattak az ige hirdetésétől, fogságba vették, különféleképp kínoztattak: de vádoltattak-e a tolvajságról? szembe állítottak-e az örökkel, hogy megszégyenitessenek? Pedig meczáfoltatásukra ez legkönnyebb lett volna.

De minék ezeket előhozni, midőn ama koholmány a hazugság félreismerhetlen bélyegét hordozza homlokán, és Jézus föltámadása tagadhatatlan? Jézus megjelent, tehát föl is támadott. Ugyan azon testben jelent meg, melyben a földön járt, csupán csak hogy tulajdonaival birt a dicsőült testnek. „Lássátok, úgy mond, kezemeit s lábaimat, mert én magam vagyok. Tapogassátok meg, hisz a léleknek nincs husa, sem csontjai, mint látjátok, hogy van nekem.“ A kétkedő Tamásnak ujjait kellett sebhelyeibe bocsátani, hogy meggyőződjék. Evett és társalkodott velök akképen, hogy a szemfényvesztésnek semmi helye nem lehetett. Semmi sem bizonyos, ha ezen, annyi bizonyágtétellel megerősített történetnek hitelt nem adunk. Teljes hitelt adhatunk tehát, hogy Jézus halottaiból föltámadott. Innét következik, hogy mi is egykor föltámadunk.

A mi testünk nem lesz ugyan, mint Jézusnak teste, rothadhatlan, szétomlik, porrá s hamuvá válik. Azon ítélet, mely ősatyánk vétke után kimondadott, szigoruan végrehajtatik: „Por vagy, és ismét porrá leszel.“ E port mindazáltal az isteni mindenhatóság össze fogja szedni s belőle egy tökéletes testet alkotand. Ekkor lesz Jézus másodszer teremtő, és az ő szavára: „Legyen meg“ — a lélek új testtel ékesítettik fel és ott áll, valamint Ádám, midőn az Isten az anyagra lehele, egyszerre életben ott állott. Ezt tanította nyilván Jézus: „Eljön az óra, melyben mindnyájan, kik a koporsókban vannak, meghallják az Isten fia szavat, és előjönnek, a kik jókat cselekedtek az életnek föltámadására: a kik pedig gonoszokat cselekedtek, az ítéletnek föltámadására.“ Hasonlóképen fejezi ki magát sz. Pál: „Várjuk mennyekből az Údvözítőt, a mi Urunk Jézus Krisztust, ki megújítja a mi alázatos testünket, hasonlóvá tevén azt az ő dicsőséges testéhez.“

Vagy tán e második teremtés kevésbé lehetséges, mint az első, t. i. Ádámé a porból? Igenis, mondják némelyek; mert itt a por, melyre testünk föloszlik, elváltozik és szétszóratik. De az Isten hatalmán s birodalmán kívül esik-e az így elváltozott por? Elrejtheti-e magát a mindenhatónak, mindenüttjelenlevőnek, a végzetlennek, ki az eget és földet megtölti, teremtő ereje elől a legcsekélyebb porszem? Habár a gazdálkodó természet hamvait ezerféle más testekre átváltoztatja: az

Isten mindenható szava az annyi részekre oszlott s általakult poraimat új dicsőséges testbe öltöztetheti. Oh adjunk teljes hitelt szavainak azokban, a miket meg nem foghatunk, és reméljük hatalmától mindazokat, a mik nekünk nehezeknek sőt lehetleneknek tetszenek! A természetben is találunk hasonló változásoknak példájára. Vessük csak szemünket egy lepkére. Ime ez vigan repdes a levegőben, a színek pompás vezyületével fölkésitve; és kevéssel előbb mi volt? Földön csuszó hernyó, mely természeti ösztönénél fogva, mintegy várva új életet, szűk házába bezárta vagy a földre temette magát, és ott mintegy kihalván, porrá változott. S most egészen elváltozva, könnyedén repdes virágról virágra, levét, elhagyá bőrét, elhagyá szűk hylékát, szárnyakkal fölruházva, egészen más, mint volt; és mégis ugyanaz, a mi volt, hernyó, és mégis nem az, a mi elvezett... A zöld vetések az elrothadt magból növekednek. „A mit elvetsz, úgy mond az apostol, meg nem elevenedik, ha csak előbb meg nem hal; és az, a mit te elvetsz, még nem a test, mely következni fog, hanem a pusztá mag, t. i. buza vagy valami más mag. Az Isten pedig annak testet ad, és minden magnak tulajdon testet; az elrothadt magból növényt és gyümölcsöt terem. „Igy van, úgy mond továbbá, a holtaknak föltámadása is,“ — porrá omlott testünkből sokkal nemesebb test leszen. Ezen test „rothadásban vették el, rothatlanságban támad föl“, a halandó halhatatlanságba öltözik; „nemtelenségben vették el“ — mert a mint a lélek elhagyja, azonnal enyészetnek indul, de „dicsőségben támad föl“ — homály nélküli fényességben, mennyei ragyogással és méltósággal; „erőtlenségben vették el, erőben támad föl“, angyali erővel, teljes tehetséggel és képességgel megajándékozva; „lelkes test vették el“, oly test, mely étellel s itallal tartatik fön, mint az állatok teste, mely elvesztett erejét álom s nyugalom által szerzi vissza, mely önmagában nehéz s mozdulatra lassu de „szellemi test támad föl“ — könnyű, mint a nap sugara.

Ezek lesznek dicsőséges testünknek tulajdonai, melyekkel a föltámadott Jézusnak teste is birt. Mert noha föltámadásának bebizonyítására evett és magát illettette; testének tulajdonai mégis magasabb rendűek valának. A halál alá nem vettetett; zárt ajtókon tanítványi között megjelent; megfoghatlan sebességgel most itt, most amott termett; csodálatos könnyűséggel és dicsőséggel fölemelkedett s az emberi szemek elől eltűnt. És a mi testünk, minő vigasztalás! hozzá hasonló lesz Valamint a földi Ádámnak képét viseltük, ugy a mennyeinek képét is viselendjük.

Válóban éltető e boldog föltámadás reménye! vidámitja ez életünket. Mily kellemes, mily megnyugtató olykor az örökkévalóságba tekinteni, hol zavarhatlan boldogság honol, hol nekünk is hely készítettik! E remény az élet nyomoraiban fölüdit; vizás körülményeinket kibékít; végharcunkban fölerősít; halálunkkor vigaszt és megnyugvást nyújt. Mik ezen pillanatnyi szenvedések azon dicsőséghez képest, melyben egykor részesevölendünk! Mit sem tesz, ha e romlandó hajléka testünknek elbomlik is; hisz Isten azt romjaiból majd dicsőségesebben fölépíti! Igy gondolkodik a jámbor keresztény; elenyészten nem aggódik, a halált nyereségnek tartja.

A föltámadásról elmélkedjétek, kiket öregség, betegség s egyéb baj megfoszt lelketek örömeitől! A siron mindezeknek vége szakad; a föltámadáskor megifjodnak majd örökre éveitek, megerősödnek hanyatló erőitek, szétbomlanak testetek mostani nehéz kötelei; örvendezni fog lelketek mindörökre Jézussal! Elmélkedjétek erről ti, kik itt méltatlan elmellőztetést, üldöztetést, megvettetést szenvedtek: a siron tul nincs üldözés, nincs a méltóságra tekintet, hanem egyenlőség uralkodik. A halhatatlanságról elmélkedjétek ti, kik kedveseitek vesztét mértéktelenül kesergitek: meglátandjátok ott ismét őket, hol többé semmi, de semmi el nem választ.

Somogyvári Géza.

A kereszt.

Le kell emelni azt a fátyolt,
Mely eltakarja a feszületet:
Hadd lássa e nép azt, ki érte
Ily borzasztó halált, kint szenvedett.

Hadd lássa e nép azt a szívet,
Melyből az üdv piros szent vére hull,
S melyet sebezni szennyes ajkkal
A hálátlan nem borzad, nem pirul!

Le kell emelni azt a fátyolt,
Mely képviselte a világ bűnét,
A mely sötéten, mint e fátyol,
A szent kereszt fáján terütle szét!

Le van törölve már a vétek,
Hulljon le hát gyászos jelképe is:
Hadd lássa e nép azt a szent főt,
Melyet miatta sebzett a tövis!

Le kell emelni azt a fátyolt:
Hadd lássuk azt a bibor-szín sebet,
A melynek áldott bensejében
A bűnös világ üdve született.

Hadd lássuk azt a szent keresztfát,
Mely üdvösségünk áldott fája lett,
S melyen, midőn a Krisztus meghalt,
A világ lelke ujja született!...

Sebők László.

Panasztőreleki Pázmány Péter.

Vissza magyar! ha magyarok akarsz tartatni: diésüült
Elődeidnek nyomdokait kövesd;
Azt, a mit bátor fegyver s ész szerze, kitompult
Szív s kardok által védeni nem lehet.
Virág Benedek poet. munk.

A veszélyek rendítő villámai közül nem csupán csak tábori lobogók, s nem mindenkor épen csak törvénytáblák vívták ki a Magyarhont. A legfeketébb boruk közül is feltűnnek itt-ott egy-egy jótévő sugár; föl-szárasztá a honnak vértől ázótt vidékeit s azon tájakat, melyek a had és belső viharok mennykövei alatt elhamvadozának, nem egyszer hozá uj létre vissza a főpapi jótékony gondoskodás.

1526-ik évben gyászba borult a magyar. Föl-részelt hónapát majd ozman bitorlá, majd benső viszállyok lángja emészté. Vallásbeli ujítások növelék a visz-szavonást, s fogyaszták azon remény nélkül hologyott maroknyi népet is, melyet Mohács rettenetes napja a feketébb jövő dühének áldozatul hagyott föl. Hunnia újra lángba borult. A visszavonások eme szomorú korában egy jótévő sugár ragyogott föl Magyarhontegén, s ez Pázmány Péter vala.

A régi pázmándi birtokos s már azelőtt 300 s több évvel virágzott s hadi érdemekkel tetéztett Hun Pázmány-családból vette Nagy-Váradon 1570-ben *) eredetét. Atyja panasztőreleki Pázmány Miklós, reform. vallásu, anyja Massai Margit volt, s a mint mondják, olasz markgrófi vérből erede. Alsóbb iskoláit Nagyváradon végzé, s a rom. kath. vallásra térve 16 éves korában, Kolozsvárott a Jézus társaságába lépett; nagy-ratermett lelkét majd itt, majd Romában s több külországi egyetemben oly foganattal képzé ki, hogy Grätzben a bölcészeti és vallási tudományokat nagy hire terjedésével tanította.

Pázmánynak szép tulajdonait fényre hozá az 1608-diki év. Föl kelle neki tünni keskeny köréből is, s mély belátásával s széles tudományával először is te-leinek javára élt. II. Mátyás magyar király ezen évben koronáztatott meg Pozsonyban. E pompát országgyűlés előzte meg, melyben a többek között a vallás szabad gyakorlása határozatlik meg; a Jézus társaságát illetőleg pedig törvény hozatott, mely szerint a jezsuiták Magyarországon állandó javakat nem bírhatnak. Forgách Ferencz esztergomi érsek s cardinalis Pázmány Pétert, akkoron a Jézus társaságának egyik pajját fölserkenté, hogy társainak ügyét pártolná. Az általa mondott lelkes beszédet még az országgyűlés alatt készíté Pázmány; s ennek hallására a kath. papság fölébredvén, azt mint közügyet Mátyás királynak panaszlevél alakban hongyülésen kívül benyújtotta. Pázmányt a többi között az is voná Forgách szívéhez, mert annak nemzetségét a kath. vallás elfogadására, melyen Forgách három évig hasztalan munkálkodék, rábírá.

Átélt még Forgách Ferencz egy örömet, t. i. a Jézus társaságának 1615-ben 21 évi száműzetése után Magyarhontba visszahívását; de azon évben történt halála véget szakított nemes gondjainak. Tegy János helytariói hatalommal következék utána, s főczélja volt e hivatalnak megfelelni. De maga az egyház, mintegy visszaohajtani látszék Forgáchot. A honnagysok, kiknek ugy a haza, mint a vallás ügye szívékön feküdt, másban remélték föltalálhatni őt. Közvélemény volt, hogy a honban csak egyedül Pázmányban élhet Forgách, s ez benne oly örököszt hagyott maga után, ki a vallás és hon boldogítására született. Azért Klessel Menyhért, Pethe László pozsonyi királyi kinstárnok, Homonnay György és Eszterházy Miklós a király előtt Pázmány Pétert, mint tökéletes, erényekkel teljes, szilárd jellemű férfit emlegeték. A király meghallgatá a szószólókat,

*) Molnár János „Egyházi történeteiben” Pázmány Péter születését 1572-re teszi; Budai Esaiás pedig Hist. Lexiconjában s más hiteles írók 1570-ik évre.

s a hon boldogságára figyelve, az ajánlott férfit tudtán kívül, V. Pál romai pápa ő szentsége engedelmével, a szerzetesi állapot alól föloldoztatik, s nem használván ellenkezése, Prágába hivatik, s ott a király a nemest ápril 15-én először ugyan a turóczyi préposti, s kevéssel utóbb, szeptember 28-án az esztergomi érseki méltósággal ruházta fel 1616-ik évben. Az új s még föl nem avatott prépostban a józan élet és vallási buzgalom erényei tündöklének. Lemondott első tekintetre hivataláról s csak azon föltét alatt vállalta az el, hogy nevét és méltóságát megtartván, a jövedelmekből első évben 2000, a következőkben pedig 3000 forintot tartozzék a magyszombati Jézus-társaságának évenként adni.

Pázmány haladott érdemeiben. Egyházi s polgári kötelességekkel volt elfoglalva. II-ik Mátyás gyöngékedése miatt a pozsonyi országgyűlésen meg nem jelenhetvén, oda Ferdinand királyt, kit halála után a magyar trónra szándékozott emelni, küldé mint képviselőt. Köpesénynél fogadtatik Ferdinand a fegyveres seregtől ágyuk döngései között. A Duna innerső részén Pázmány Péter szónoki tisztet viselvén a honnagykokkal s nemességgel, a várbeli zene-eszközök hangjai között, Ferdinándot fényes kísérettel vezeti a városba, hol azután az országgyűlés kezdődött el. E gyűlésben, miután Klessel cardinalis, Molard János a hadi tanács elnöke és ulmi birodalmi alcancellár, mint Mátyás királytól Ferdinándnak a magyar trónra jutása eszközülésére kirendelt tagok a karokat és rendeket felszólították, s ezek különböző és az akkori idő lelke szerinti vélemények közt haboztak volna. Pázmány Péter érsek honi nyelven a magyarokhoz velős beszédet tartván, miután Ferdinand a haza jogainak beesben tartását s annak sérelmei orvoslását szentül ígérné, magyar királynak választatott. Julius elsején korán reggel a sz. Márton temploma előtt száz magyar s ugyanannyi német katona állítatik föl, a korona és ezimerek s egyéb ékességek nagy pompával a várból Klessel cardinalis s több főpap kíséretében a templomba vitetnek.

A tiz ország zászlói, t. i. Magyar-, Dalmát-, Horvát-, Tót-, Róma-, Servia-, Galicia-, Lodomeria-, Cumania- és Bolgárországéi, melyek a honnagyk által vitettek, a városban tolongó sokaság figyelmét mindinkább fölébreszték s Ferdinand 1618-ban reggeli 7 órakor ünnepeles szertartással Pázmány Péter esztergomi érsek által a magyar koronával diszített föl.

A pozsonyi országgyűlésre 1619-ik évben küldött morva követek, kik különféle kéréseket nyújtottak be a Mátyástól elpártolt morvák nevében, Pázmány Péter böles tanácsa által oly felelettel bocsáttattak el, hogy ők az akkori villongások között legalább megnyugvának.

De fényes érdemei mellett több méltatlanságot kelle kiállani Pázmánynak. Az 1620-iki évben tartott zólyomi gyűlésben a pártosok által Bethlen Gábor magyar királynak választatván, azon gyűlés által minden püspökség eltöröltetett, s csak az egri, győri és nyitrai hagyattak meg évenkénti 200 frt fizetés mellett. Pázmány Péter érsek örökös számkivetésre kárhoztatott, s vele együtt Balásfy Tamás bosniai püspök s pozsonyi prépost, Eszterház y Miklós, Homon-

na y György a Jézus társaságával s több jeles honfival együtt.

Jégre építe várat Bethlen Gábor. Midőn nem teljesült célja, oly sok sirt készített az akkor a nélkül is szerencsétlen magyarnak. Fölbredt végre benne a nyugalom ohaja, s Thurzó Imrét, Sándor Jánost s Kassai Istvánt békekötés végett Ravensburgba küldi. A király részéről Pázmány, Collalt és Eszterház y Miklós jelentek meg. Innen a békeeszközök Nidsburgba mentek át. A béke 1621-ben megkötetett, mely szerint Bethlen Gábor kénytelen vala lemondani a királyi ezimről, visszaadva a koronát s a hon ezimereit; birodalmi herceg ezimet nyere e helyett, míg élne, az opolai és ratibori bírtokokkal s felső-magyarországi: Bereg, Zemplény, Abauj, Szabolcs, Ugoesa, Szathmár és Borsod megyékkel, csak Szendrő várát vevén ki. Ez évben a Sopronyban tartott hongyülésen Pázmány Péter a haza javát tárgyazó, oly megindító beszéddel üdvözlé a királyt, hogy ez mindenekelett a főhivatalok betöltésével foglalkozék.

Azon századnak kedves emlékei közé tartozik, hogy a közjó előmozdítására s a kath. vallás szerencsésjére született Pázmány, ama szomorú idők közepett is a hon, a király és vallás javára törekedve, miután az egyházak igazgatóit rejtekeikből, hová a vallási üldözések kergették, hiveiknek visszaadná, II. Ferdinand király engedelméből s a pápa jóváhagyásával Austria fővárosában, Bécsben, 1623-ik évben, collegiumot állit, azt adományokkal s törvényekkel gazdagítja. Ez Pázmány collegiumának neveztetett el, s mai nap is annak nevezetik. Már az első század ohaját betölté e jeles alapítvány. Ez ada a honnak egy gróf Csáky Imre cardinalist, egy Széchenyi György esztergomi, egy Gubasóczy János kalocsai érseket, ezenkívül számtalan püspököt, apátot, prépostot s kanonokot. XV-dik Gergely halálával a pápai méltóságot VIII. Orbán foglalván el, három év mulva 1626-ban Pázmánynak erényeit jóváhagyó dicsérettel magasztalá s apostoli hatalmával az említett bécsi collegiumot megerősíté. (Folytatása követc.) Rubinyf Károly.

Családképi vázlatok.

III.

A család fő.

(Folytatás.)

Szükségeidet ne szaporítsd, — tanítja a józan bölcsészet. Vajjon eltávoztak-e a régi időkben is e szabálytól annyian, mint napjainkban, midőn majd mindenki született bölesésznek kíván látszatni? Arról hallgat a krónika... Mindenesetre legfüggetlenebb ember az, ki legkevesebbel beéri; leggazdagabb pedig az, ki azzal, a mi je van, megelégszik és nem esiggázza föl kívánságait elérhetlenek után. Dolgozni, szerezni, még magában véve nem elég; hanem a szerzetet meg is kell takarítani, hogy látszatja legyen. A takarékoság nagy nyereség; de hogy napjainkban vele találkozassunk, előbb gyujtsuk meg Diogenes lámpáját. Addig is lássuk azokat, melyek bennünket közelebről érdekelnek.

Egy erény sem emeli és disziti a család főt oly szépen mint a józanság (ennek anyja a mértékletesség az étel- és italban) és nincs semmi mi őt inkább lealacsonyítja és tönkre tege, mint az erésben való visszaélés: a torkosság és részegség. Hajdanta, mond Seneca, az eddel csekély füvekből stb.

állott; ma a sok mesterkélés ezt is megváltoztatta, mert nem annyira az éhség csillapítására mint inkább élesztésére alkalmazták. A sokféle étel sokféle betegségeket szült. A tenger halai, a lég szárnyasai, a föld vadai, egyszóval, minden emészthető a hasba temették. E nagyravágyó éhség a természet mind a három országát kifürkészi, a tüzet kivéve, mely neki utóljára hagyott. „Az igaz eszik, mondja a sz. böles, és betölti a lelkét, az istentelenek hasa pedig telhetetlen.“ Nincs eltítva étvágygyal enni és inni; Isten maga kötötte össze az élelmi szerek használatát kellemes élvezettel, mert az az élet fenntartására szükséges; de ura légy e vágyak, és te paranesolj annak, ne az neked. Az evést ne czélnak, hanem eszköznek tekintsd, és ne azért élj, hogy egyél, hanem azért egyél, hogy élhess. A visszaélés az ételben vezet sok embert az egyház bőjti s megtartóztatási paranesának megszegésére. Évát is ez vitte jégre, addig nézgette a horgot, míg elnyelte; a zsidókat is ez tartóztatta vissza az ígérlet földre vándorlásban, megcsik az ember szíve, ha olvassa panaszait az egyiptomi husos-fazekak felől. Korlátlan ura a család szerelménynek nem vagy, hanem csak kormányzója, kezelője; azért a jó napok, melyeket tiéd verejtékéből magadnak készítesz azok rovására, szomorú hatást fognak lelkedre gyakorolni, mert meglopod őket, azért aláilyedtél, mint a hajó, melyet mértéken túl megterhelnek.

Bármily visszataszító legyen a tobzódás egy családfőben és szomorúnak következményei, mégis sehol az emberi méltóságot annyira lealacsonyítva nem szemlélhetni, mint a részegnél. E bünt aranyzáj sz. János az emberi-nem szégyen-foltjának nevezi; sz. Vazul pedig követeli, hogy az ilyen az emberi társaságból ki kell zárni. Mikor a család fő leiszsa magát, lehanyatlik a polozól, melyen oly tisztességesen állt, s a gyalázat és megvetés porába süllyed. Szegény ember, ki fog téged fölsegíteni! Mint előljáró által a családi körben és mint ilyenre szeméit ki-ki nemével a hódolatnak fügesztette rád: most elfordulnak tőled, benned tiéd is meggyalázva érzik magukat. A szeretet igyekszik elfedni hibádat és sir fölötted, a pajkosság pedig gunt üz belőled. Elég lehetne neked visszaemlékezni a szomorú családi jelenetre, mely Noe házában előadta magát; őt ugyan a tudatlanság kimenté, de téged mi fog kimenteni?

A ki magát elveti, azt más megveti; mert a ki magára mitsem ad, hogyan várhatja másoktól, hogy tisztelettel viseltesse nek iránta? Már pedig nincs nyomorultabb teremés a föld színén, mint előljáró és szülő tekintély nélkül; ezt pedig elveszti, mihelyt magát neveltségessé teszi.

Jaj a gyermekeknek, kik daczára Isten paranesának szüleitől a tisztelet adóját megvonják, de ezerszerre keservesebb jaj a szülőknek, ki erre maga szolgáltatt okot! Hogy várhatja pedig ezt, ha gyermekei előtt, mint eszeveszett tántorog, összehadar mindent; nem lát, mert szemei kereszben állanak; nem hall, mert feje nehéz, füle züg; szívét nyelvére veszi és mindent kitalál, mi benne van, mert az irás szerint „semmi titok nincs, hol a részegség uralkodik.“ Süket, érzéketlen minden jó intére, legfőlebb odaveti: nem tesztek rosszat ezzel, nem ártok én senkinek, kinek mi köze hozzá? És a szerenesetlen azt hiszi, hogy ezzel valami okosat mondott, pedig az irás szerint a „részeg szíve elfordultak szól.“ Hogy várhatja, hogy a eselőség megbecsülje, mikor becsületét eljátszotta; hogy intheti övét, hogy emelhet szót azok kihágásai ellen, ha maga nyújt példát. Korholta az egyszeri apa fiát, mert káromkodni hallotta, az intés súlyát pedig leginkább arra fektette: hogy az Isten mindent hall. „Olyformán tehát — felel a gyermek — lát is az Isten mindent?“ „Lát bizony“ — mondá az apa. „Ejnye — kiáltja esodálkozva a gyermek — de furesán nézhetett tegnap, mikor édes apámat részegen láttá.“ Ne neked!

„A ki a bort szereti, az meg nem gazdagszik“ — mondja az irás. A homnét mindig csak elvesznek, de hozzá soha sem tesznek, ott nemsokára feneket érni. Az ily szerenesetlen család fő — pedig szép számmal vannak — nyakára hág vagyónak. Az erszenyből ki jó, a torkon bemegy; ez telik, az apad; a szegénység mint árnyék messziről kíséri, kezében tartva a koldusbotot. Mindenből fennmaradt még két keze, melyekkel kenyerét megkereshetné; de itt két nehézség merül fel: először a mértékletlen ital megrontotta, mint a mérég, életerejét, egészségét aláasta; testben, lélekben megronesolva, nyavalyák fészkévé

lett; másodsor tegyük föl a kivételes esetet, hogy mindez nem történt, de mivel a drága időt a kanesó mellett tivornyázva töltötte, a mint hozzászokott a henye élethez, oly mértékben elszokott a dologtól; tehát első esetben, ha akarna is dolgozni, nem tud; második esetben, ha tudna is, nem akar. Elhanyagolja tehát tüzetét, félreveti a keresetmódot, és ha mozdít is valamit, ezt csak azért teszi, hogy legyen mit meginnia. Azalatt szegény felesége törö-marja magát, hogy a gyermekek éhen ne haljanak. Itt teljesedik sz. Pál mondása: „Az egyik éhezik, a másik pedig részeg“ (Kor. I. 2, 21.), és jutalmul megköszönheti, ha úgy nem bánik vele, mint a szekeres-lóval, mert a részeg ember az egész világot szeretné rendbeszedni, magát kivéve. Ha utóbb az asszony látja, hogy minden iparkodása daczára sem tehet eleget, elmegy a kedve a háztartástól és máshol keres szórakozást; így a vagyon végpusztulásnak, ők pedig vesztőknek indulnak. Leáldozott itt a boldogság napja, beborult a család ege, és az áthatlan felhőkön át nem mosolyog egy reménysugár sem; csak a visszavonás és egyenetlenség zivatarra dúl, a káromkodás, szitkozódás villámai cikáznak, és hogy sokszor le is üt a barátságatlan mennykő, azt is tudjuk. De van-e ezzel segítve?...

„A ki gyönyörködik a borban való mulatozásban, az ő épületében gyalázatot hágy“ — mondja a Példabeszédek könyve. A mint képtelen a jóra, szintugy nincs oly rossz, melytől ily állapotban visszariadna. Káromkodás, rágalom, lopás, hamis esküvés, vakmerő ítélet stb. mind megannyi czimerei e bűnnek. Megered a nyelv és kerepöl, míg a bor le nem fegyverzi; azt hiszi, hogy neki ki sem paranesol, azért is minden szabad; ily állapotban még az utolsó koldus is aranyos trónuson képzelet magát; a mit egy hét alatt keresett, egy nap alatt eliszsza. Az ünnepek szentségtelenítettnek, a bofrány általános; végre bor helyett nem ritkán vér is foly. A világhódító Nagy-Sándor Clitus kedves barátját dárdával keresztüliszurta csak azért, mert előtte egy-két jeles hadvezérről dícsérettel nyilatkozott. A hatalmas fejedelmet e nemtelen tette a bor tüzelte, mely fejébe ment, kinek különben esze és szíve nagy és nemes volt. Kijózanodván későbbben, tettének undokságát hamar belátta, és kirántván a holttestből a dárdát, önszívének irányozta, és bizonyosan keresztüldöfi magát, ha emberei meg nem gátolják; végre haját tépte, kiabált: „Ne engedjétek élni, ki ily alávalósággra vetemedtem.“ Beteljesedett rajta, mit Izaiás mond: „Serkenjétek fel részegek és sirjatok, és ordítsatok mindnyájan, kik édesdeden iszszátok a bort, mert elveszett a szájátoktól.“

A böles a rest embert a hangyához utasítja, hogy e rovar-tól tanuljon meg dolgozni; az iszákost bizonyosan a négy lábához küldötte volna, hogy azoktól tanulja meg a mértékletességet, a tyakoknak oktalan seregébe magát lealacsonyította. A spártaiak időnkint egy rabszolgát szoktak lerészegíteni és a népnek, különösen a fiatalágnak előmutatni, hogy benne ez ocsmányságot megutálni és kerülni tanulják. Egykor ily alkalommal a nép fölkiáltott: „Ugyan hol vettétek e szörnyeteget, mely emberi alakban kevesebb józanságot tanusít a baronnál?“

Sohasem hiszem, mond sz. Jeromos, hogy az iszákos tiszta életű legyen. Midőn az ész eltompitja a bor, utat nyit más vétkeknek a szívbe, melynek ajtajánál az ész őrt nem áll, és lesz az irás szerint mint a tenger közepén aluvó és mint az elszunnyadt kormányos, ki elvesztette a kormányt; nehéz is neki föl-egyenésedni és partra vergődni. „Az igazán megtért iszákos, mondá valaki, nagyobb ritkaság a földön, mint a griff madár, melynek hazája a mesék országa.“ Megtérhetne ő is, mint más bűnös, de nincs kedve, mert nincs gondja lelkére, sőt úgy él, mintha nem is volna; a torok az ő istene, annak szentel, annak áldoz mindent. Szegény lélek, ha arra lettél volna kárhoztatva, hogy egy oktalan állatban legyen lakásod, lettél volna-e inkább elhanyagolva? És ha igen, annyi bünnel bizonyára nem lettél volna terhelve, és nem rettegél az itélő bíró színe előtt megjelenni. „Sokakat elvesztett a bor“, — mond az irás; szerenesetlen halálukról ezer példa tanuskodik; a részeg mindig ki van téve hirtelen halálnak és így a kárhoztatnak is, mely reá vár mint a dugdazagra; az utolsó-napon ki fog ugyan abrándulni, de későn, mert nehéz akkor valamit keresni, mikor minden el van veszve.

Mindez azonban nem arra van számítva, hogy a bortól a manicheusok és enkratiták példájára iszonyodjunk; ezt is, mint más egyebet az ember hasznára teremtette az Isten, és

nem is a borbán, hanem abban van e hiba, ki vele vissza él. E részben is áll a közmondás: „Alkalom szüli a tolvajt.” Az alkalmat kell tehát eltávoztatni, a kezdetnek ellenállni, mert a ki a veszedelmet keresi, az elvesz abban. Ha megkivánod a bort, vi tess házadhoz, költsétek el közösen: így sok rosznak elejét veszed, és jobbiztán is fog esni, szem előtt tartván az apostol mondását: „Akár esztek, akár isztok, mindenedet az Isten dicsőségére eselekedjétek.” (Vége követk.)

Varga Mihály.

Katholikus hitelet.

Székes-Fehérvár, april 7-én 1862. *) A hath. egyház minden tagjai itt e földön a hit és szeretet kötele által össze vannak ugyan fűzve; mindazonáltal egy szent ösztön szorosabb frigyeseülésre lelkesíti azon tagokat, kik saját és hittársaik üdvét különös eszközök által akarják előmozdítani. E szellem szülte, dajkálta, nevelte a hitgyüleket a kath. egyháznak, úgy szől-ván, bölcsőjétől kezdve a mai napig. Legujabb időben, midőn a szövetezési szellem mindenfelé oly tevékeny, oly nagy dolgokat hoz létre, a kath. egyház sem maradhat tétlenül, hanem ösz-szegyűjti lelkesebb fiait s leányait csoportokba, a gonosz világ rohamaít ellensúlyozni, a szenvedő emberiség bajait enyhíteni, a jókat bátorítani, a gonoszokat az üdvösség útjára keeségtetni, egy szóval, a kath. hiteletet ébreszteni, föntartani.

Az Istenek lelke és az Isten lelkétől vezérelt kath. egy-láznak szelleme hozá létre édes magyar hazánkban a Szent-László-Társulatot is, melynek, nem tudom, üdvös voltát, roppant horderejét, vagy pedig korszerűségét emeljem-e ki? Elég az hozzá, bölcs és lelkes alakítói megörökítik ez által nevüket a magyar egyház történetében.

En Nagyméltóságodnak a társulat megalakítására vonatkozó, nagy bölcseséggel szerkesztett levelét mult évi aug. 15-én kezemhez vevén, legott aug. 25-én megyei papsággal körle-velemben terjedelmesen közöltem, meghagyván, hogy septem-berhő végeig az eredmény tudomra adassék. Nagyméltóságod későbbi beesés megkeresése folytán 1861-ki november 6-kán megírtam megyei papsággal: miként az illeték fizetése 1861. évi october 1-jén kezdődik. A kik már megalakíták plebániá-jokban a társulatot, azokat ez alkalommal megdicsérem, a töb-bieket pedig ismételve lelkesíteni el nem mulasztottam; elrendel-ve együttal azt is, hogy jövőben szabályszerűleg minden fél-évben megtartatni szokott gyűléseikben a Szent-László-Társulat-ról különösen tanácskozzanak és erről hivatalosan értesítsenek. A folyó évben első megyei körlevelemet ismét a Szent-László-Társulat előmozdítására szenteltem. Előszámlálván a plebániá-kat, melyeken a társulat már megalakult, újonnan megrendel-tem, hogy büjt első vasárnapján a szent beszéd után a társulat szervezését, célját, üdvös voltát bővebben magyarázzák meg, különös perzselyt készíttessenek s tegyenek ki a templomokban e fölirattal: „Szent-László-Társulatnak”, hová a tagok is, má-sok is betehessék adományaikat. Végre pedig a megalakult tár-sulatot más társulattal egybekötni iparkodjanak addig is, míg a Szent-László-Társulat ajtatossága szervezve leand.

Megtett intézkedésem eddigi eredményét a plebániák név-sora szerint van szerenesém következően bejelenteni: Adony 19 tag, Balinka 21, Boglár 6, Csókakő 48, Csoőr 71, Duna-Pentele 18, Előszállás 3, Eresi 5, Ettyek 12, Erd 25, Gánth 1, Iszka-Sz.-György 15, Isztimér 30, Kuti 3, Martonvásár 11, Monostor 19, Moór 24, Nagy-Hantos 15, Nagy-Kovácsi 21, Ondód 15, Pákoz 10, Perkáta 23, Promontör 10, Rác-Keresztur 6, Solmár 4, Söskut 7, Szaár 2, Szent-László 2, Tétény 6, Török-Bálint 14, Timye 20, Tótfalu 33, Üröm 4, Vörösvár 104, Zsámbék 21, összesen 554 tag.

Itt a püspöki székhelyen több ok- és tekintetből csak a folyó évben lehetett komolyabban a szervezéshez fogni. Február közepe táján a püspöki hivatal körülbelül 400 meghívó jegyet küldé szét a városban, s ennek folytán febr. 16-án szép számmal gyülekeztek egybe a buzgóbb katolikusok közül, kikhez Hu-

*) A székes-fehérvári püspök ön éltősága e nagybecsű levelet a Szent-László-Társulat ügyében ugyane társulatnál u elnök-hez intézni melőztatott.

szaár Károly püspöki titoknok magyarázó és buzdító beszédet tartott a papnövelde teremében. Közkívánat- és a szent ügy elő-mozdítására könyomattam azt, és van szerenesém belőlök 12 pél-dánnyal Nagyméltóságodnak kedveskedni. Ezen alkalommal azonban ideiglenes elnökül It. Paueer János kanonok ur meg-választatván, a társulat teljes megalakulása egy jelenlevő ügy-véd ur indítványa folytán továbbra halasztatott. Az aláírási ívek kiosztattak. April elején a tagok száma meghaladván a 200-at, 6-ikára a második alakító-gyűlés kitézetett; melyre a templom ajtaira kiragasztott hirdetémenyek által a beiratott tagok és minden hitbuzgó katolikusok meghívtak a papnövelde teremébe. A megjelenők valamivel kevesebben voltak e gyűlésen, mind-azáltal az ideiglenes elnök ur lelkes beszéde után hozzáfogtak a szervezéshez. E szerint egyházi elnök: Paueer János kano-nok; alelnök: Huszár Károly püspöki titoknok; világi el-nök: Námessy Ferenc; alelnök: Ferenczy István; jegyző: Kunecz László hittanár; pénztárnok: Blattner Márton. A bizottmány pedig minden rangu és osztályu 44 fér-füből megalakult.

Székes-Fehérvár kath. lakosságához képest esekély ugyan a főnebbi szám; de a mostani körülmények közt kezdetnek nem megvetendő. Véleményem szerint hazánk teljes rendezése után fog a Szent-László-Társulat igazi lendületet nyerni. En Isten se-gítségével minden módon azon leszek, hogy püspöki megyém minden kath. községében lehető számmal képviselve legyen.

Folyó évi január 13-án a Szent-László-Társulatnak elkül-detett 231 fnt 77 kr. Azóta következő illetékek küldettek a püs-pöki hivatalba: Boglár 4 fnt 32 kr., Gánth 72 kr., Szaár 1 fnt 44 kr., Zsámbék 17 fnt 84 kr., Timye 9 fnt 24 kr., Ettyek 3 fnt 78 kr., Moór 8 fnt 18 kr., Csoőr 8 fnt 10 kr., Bogdány 3 fnt., La t t y á k János 5 fnt, Isztimér 15 fnt 50 kr., P á k o z d 9 fnt 48 kr., Üröm 3 fnt, Duna-Pentele 2 fnt 40 kr., Adony 8 fnt, Sol-már 2 fnt 16 kr. Perkáta 13 fnt 32 kr., összesen: 115 fnt 48 kr.; a székesfehérvári tagoktól 59 fnt 34 kr., összesen: 174 fnt 82 kr. Mely összeget ide esatolvaszíves tisztelettel maradok Székes-Fehérvárott Nméltóságodnak kész szolgálja, Imre e püspök n.k.

Értak, aprilis 9-én 1862. Isten nevében, Isten dicsősé-gére nálunk is megalakult a sz. László királyról nevezett tár-sulat. Helységünk buzgó plebánosa, nt. B e n d e Imre ur, mult év karácsonnapján tartott szent beszédében igen ügyesen szötte be a társulat ismertetését, úgy tüntetvén azt föl hívei előtt, mint a keresztény világ jelenleg boros egén támadt örvendetes tüne-ményt, a melynek fölismérésénél minden keresztény katolikusnak tiszta szívből örülnie, s azt Jézus örömteljes születése nap-ján méltán üdvözölnie kell; egy részről, mint az imáadandó isteni Gondviselésnek szorongatott helyzetbe jutott szentegyhá-zunk feletti örködése látható jelét, más részről pedig mint ugyane Gondviselés számtalan mentő eszközei egyikét a kor-mukban mindink bberjedő hitetlenség rohanó árja ellen. Három-királyok napján a társulat hármaz célját értelmezé, hívei fölfog-ásához mért nyelven. Hogy a buzgó pásztor ajkairól lehangzott életigek nem hangzóttak el hiában: megmutatta az eredmény, mely a két szent beszédet követte. Ugyanis községünk német ajku katolikus híveinek gazdagja-szegényje szent vetélkedés-sel siettek szeretve tisztelt plebános urak hajlékába, magukat a társulatba beiratandók; hol az, az ő mint egyházi, és Hor-tó-lányi János uradalmi tiszt mint világi részről elnöksége alatt, hat, bizottmányi tagokul kiszemelt helybeli feddhetetlen életü s jellemü lakos közreműködésével csakhamar meg is ala-kult, úgy hogy már december végével 200 tagot számlált, január végével 322-töt, jelenleg pedig 365 élő tagból áll. A társulat te-hát helységünkben megalakultnak mondható; további éleszté-sére, gyarapodására fog szolgálni bizonyosan nt. plebános urunk mint elnökünk azon, az egész bizottmány, valamint a tagok oha-jával is viszhangra talált indítványa: hogy a társulat védszent-jének ünneppapja mikép a központban, úgy itt is lehető ünne-plyesen megtartassék; hogy az nap a tagok szent beszédre s misére megjelenjenek, s az azon hónapra eső havi illeteikeiket magukkal hozván, az oltár számolyára letegyék; továbbá, hogy ha valaki a tagok közül meghal, halála a templomban kihirdet-tessek, s mise végén a tagok megholt társukért 5 Miatyánkot, 5 Üdvözlőgy-Máriát a lelkész előmondása mellett imádkozzanak; végre egyhangu határozatba ment az is, hogy a Szent-László-Tár-

sulat valamennyi élő tagjaiért májusban, a megholtakért pedig az egyházi év végén tartassék ünnepélyes szent mise a központi társulat által megalapított szabályok értelmében.

Mi fiok-társulatunk későbbi jövőjét illeti: arra nézve is reménydus kilátásunk van. Mert fölülte örvendetes jelenségnek s a társulat jövő élete legbiztosab zalogának tekintjük mi községünk katolikus híveinek azon valóban utánzásra méltó buzgalmat, mely szerint többen gyermekeiket is a tagok közé írták, így akarván őket már most zsenge korukban a jó eszeledek gyakorlásához szoktatni. Fontos, az élőhit emelésére, öregbitésére igen hasznos s a társadalomra nézve is nagyon üdvös szülői gondoskodás ez. Sok sikert ezen, Isten dicsőségére, a katolika egyház javára országszerte megkezdett munkának, és minél nagyobb terjedést egy oly társulatnak, mely kitűzött szent céljaiba olvasztotta azt is: az Ur gyümölcsös kertjét gyümölcsözővé tenni! Nálunk Futtakon, az Isten földországának e parányi részén, hála a Magasságbelinek, az elvetett mag jó földre talált; a jó Isten öntözze szent malasztja harmatjával, adjon neki növekvést, gyarapodást az igazság, vagyis az élőhit világitó napja meleg sugárinál, hogy így a jó földből melybe vetett, dusan kikelve, nem csak százsoros, de ezerszeres gyümölcsöt hozzon!

Egy társulati tag.

Békés, april 8-án 1862. F. hó 6-án kisded kath. egyházunkban szívemelő s megható ünnepély ment véghez, mely alkalommal lelkünk, áthatva egy, igazs üdvözítő sz. hitünk szellemétől, magasztos érzelmekben részesült. Ugyanis e nap vette magához a helybeli tanodának 30 fi- és nő tanonca, kellőleg elkészülve, legelőször Jézus Krisztust, az élő Isten egyszülött fiát a legméltóságosabb Oltári-szentségben. Nagy nap volt ez, nem csak rájuk, hanem mindnyájunkra nézve az öröm napja. Ft. Richter Mihály helybeli esp. plebános ur, ki minden szép- és jónak fíradhatatlan buzgalmu előmozdítója, a lehetőségig kellő fényt iparkodott nyújtani ez ünnepélynek, és a kis töredelmzőket szokott szivességéből esinos emlényképekkel és viaszgyertyákkal ellátni kegyeskedett sajátjából. A templom zsufolásig tömve volt buzgólkodókkal, kik között meglepőleg tüntek föl az első áldozók egyszerűen tiszta öltözetben, s a hit jelképét, az élő viaszgyertyát tartva kezökben. Megható volt őket látni, midőn a sz. keresztségben tett fogadásaikat megújítva, mely áhitattal járultak az Ur asztalához, hogy ott az üdvözítő Jézus Krisztussal — a ki maga mondá: „Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni, mert övök a mennyek országa” — elválaszthatatlanul egyesüljenek, ki iránt való ragaszkodásukat mintegy arevónásaikból olvastuk, mintha mondanák:

„Jöjj el, jöjj el, siess már,
Jézus szivünk téged vár.”

A szent mise végével buzgó plebánosunk egybesereglett híveivel közösen esedezett az Isten sz. oltáránál ezen ártatlan kisdedekért; mi szívünket melyen meghatotta. E napi hit-szónok volt nt. Turner Mihály egyházunknak ifju, de láng-buzgalmu, s példásan jámbor segéd-lelkésze; ő volt továbbá ez ünnepély rendezője is. Vallásos érzellemmel festé le e nap jelentőségét, és szivrehatólag adá elő a szülők- és gyermekeknek egymás iránti kötelmeit, azután a gyermekek vallásos és erkölcsös nevelését, mint minden jónak alapját kötő a szülők szívére, mint a mely nélkül magzataik boldogságát nem munkálhatják. Kiemelendő még a helybeli közkedvességű, jeles orgonista és kitűnő éneklész Vig Ferencz, ki ez ünnepélynél a sziveket gyönyörtü énekeivel mély áhitatra ragadta.

Jelen soraimat egy szomorú eset közlésével zárom be. Folyó hó 5-én tétetett a föltámadás nagy napjáig tartó nyugalom helyére Kigyóson egy szende róza-szálnak, S c h e r t z Ida kisasszonynak földi maradványa, ki élte tavaszán mint 17 éves hajadon hagyta el e síralom völgyét, átköltözvén azon boldogabb hazába, hol a bánatnak többé nincs helye. Nagyszerű volt a gyászpompa, melynél talán csak a fájdalom lehetett nagyobb, mely a boldogult szülőt, tek. S c h e r t z József urad. praefectus urat és nejét s rokonit érte. De legyetek megnyugodva, mert ő boldog, és nem halt meg, csupán alszik, hogy a föltámadás hajnalán egy uj s boldogabb életre virradhasson!

Harezaim dicső jutalma,
Üdvözítő Jézusom,

Hogy ha majd enyészni indul
Romlandó porsátorom,
Tégy polgárává dicsőült
Országodnak engemet,
Hogy lelkeim örökre birjon
Téged, drága béretem.

V a j d a N. J á n o s, sz.-f.-r. tertiarius.

Különfélék.

— Bibornok hercegi-primás és esztergomi érsek ő eminentiája a pesti kath. legényegylet tagjainak valláskötelességeik pontos teljesítését örvendetes tudomásul vevén, a mondott egylet évi szükségleteinek fedezésére nagylelkűleg 100 frtot o. é. ajándékozni méltóztatott. Jutalmazza a Mindenható legbővebb áldásaival a jötekonyságában kifogyhatlan főpásztort!

— A pesti kath. legényegylet tagjai mult vasárnap végezék közösen a husvéti sz. gyónást. A gyónásnapot megelőző két vasárnap az egyleti elnök, a szokott tanítások befejezése után, az annyira üdvösen ható lelkigyakorlatok modorában kimerítő hitoktatásban részesíté a tagokat, fölszólitván őket, hogy az anyaszentegyház eme parancsolatának egyült, mint ugyanazonegy ker. családót képező társulatnak tagjai eleget tenni törekedjenek. Meg is jelentek a derék legények majdnem teljes számmal a pest-terézvárosi templomban, a hol sz. gyónásukat példás ajtatossággal végezték, és, miután sz. misét és predikációt hallgattak, az egyleti zászló elővitale mellett hosszú sorban az Ur asztalához járultak, és a jelenlevő hívek valódi épülésére Üdvözítőnknek sz. testét magukhoz vették. Délutáni órákban az összes tagok a kalváriára siettek, ott ismét közösen ajtatosságukat végzendők. Erősítse meg a derék legényeket ezen vallásos érzületökben és a csupán jötekonny adakozások által föntartott egylet számára támaszszon az Ur minél több jötevőt!

— A veszprémi megyében a Szent-László-Társulat a következő helyeken alakult meg: 1) a vaszari plebániában K o l o s v á r y Ferencz pleb. alatt 150 taggal; 2) a fok-szabadi plebániában M a g y a r V i n c e z pleb. alatt 50 taggal; 3) a vörsei plebániában M e n y h á r t István plebános alatt 22 taggal.

— A „Religio“ folyó évi 29-ik számában a Szent-László-Társulat központi választmányának mart. 27-kén tartott havi gyűlésében előterjesztett közérdekességű titoknoki jelentés nyomán a pénztári kimutatás kivonatilag közöltetvén, a titoknok ur abbéli nyilatkozatára, miszerint hiszi, hogy nem hibáz, ha az eddig bejegyzett, de be nem jelentett tagok számát legalább is háromszor annyira teszi, megjegyeztetik: hogy „a kiadások tervezésénél jobb mindig a bizonyos, és így kisebb számot venni.“ Hogy a Szent-László-Társulat céljaira tett eddigi kiadások a pénztárban tettleg létező összeghez alkalmaztattak és pedig úgy, hogy ezenfölül a pénztári maradvány állam- és földtehermentesítési kötvényekben 2800 frtot, takarékpénztárban kamatozó tőkékben 2100 frtot és készpénzben 1811 frtot 13 1/2 krt tesz (ez utóbbi pénzkészletből ugyane gytülés alkalmával 1400 frt adatván ki a társulat céljaira, van még készpénzben 411 frt 13 1/2 kr.): a „Religio“ főnérintett számában a titoknoki jelentés szerint közölt pénztári kimutatásból is világosan kiténik. Egyébiránt köszönet a jóindulatu tanácsért, s a társulat bizonyára csak örvendeni fog, ha a „Religio“ ft. szerkesztője annak központi választmányi gyűléseit, mint központi választmányi tag, jelenlétével megtszitelni s az ügyek tárgyalását üdvös tanácsokkal elősegíteni sziveskedendik.

— Megjelent és szétküldetett a „Magyar Egyházi Szónok“ című folyóirat VI. füzete következő tartalommal: Szent Márk evangélista napjára. — Husvét után I. vasárnapra I. II. — Husvét után II. III. IV. V. vasárnapokra. — Keresztjáró-napokra I. II. III. Urunk mennybemenete ünnepére I. — Ajánljuk a t. ez. lelkipásztorok figyelmébe a korszerű vállalatot, mely máris szép sikernek örvend.

— A magyar táborig lelkészek és a magyar kath. hadfiak figyelmébe ajánljuk a már hatodik kiadásban megjelent ily című imakönyvecskét: „I m á k é s i n t e l m e k a magyar kath. hadfiak számára. Irta M o l n á r Vid Bertalan táborig lelkész stb. Mantova, 1862. Tartalma e jeles szerkezetű s egyházi naptár-

ral ellátott imakönyveeskének: a rendes imák- és énekeken kívül üdvös intelmek a hitről, istenfélelemről, imádságról, gyónásról, eskürről, hűségéről stb., továbbá a hadi törvényezikkek rövid magyarázata, végre rövid kivonata azoknak, a miket mindenkinél hinni és tudni kell.

Szent-István-Társulati ügy.

A Szent-István-Társulat folyó aprillió 10-kén tartá mélt. Danielik János vál. püspök elnöksége alatt választmányi gyűlését, melyben

1) Elnök ö mlga előterjeszté Bartakovics Béla ö excellentiájának a társulat által kiadandó magyar szentírás érdekében a választmányhoz intézett kegyes szentírás érdeklenti, hogy a f. évi martius 10-én tartott rendkívüli választmányi gyűlésben hozott határozatot elfogadják az egri nyomdai igazgatósággal értekezni fog a nyomtatás mielőbbi megkezdhetése iránt.

2) Olvástatott Haynald Lajos erdélyi püspök ö exejának levele, melyben a hozzá fölterjesztett folyamodvány folytán Székely-Udvarhelyen a Szent-István-Társulat ügyeinek pontosabb kezelése végett Bors Lázár ottani Közép-tanodai tanárnak tiszteleti taggá leendő kinevezetése ajánlatik. A választmány ö nagyméltóságának kegyes gondoskodásáért mély háláját nyilvánítván, az ajánlatot teljes készséggel fogadá, miről a tanár ur értesítetté, illetőleg a társulati ügyek vezetésére fölkérétni fog.

3) Jelentétné, hogy Danielik József társulati igazgató urnak Egerben az 1860-dik évi october 1-től egész 1861-dik év végeig szóló nyomda számadásai Vezérle János társulati számvévé által megvizsgáltatván, észrevétel-nélkülieknek találattak, részére a feloldozó-levél kiadatni határozottat.

4) A győri sarutlan carmelitáknak és a bugyi-i tanítónak abbéli kérelme, hogy t. i. a társulat amazok zárdái könyvtárát, az utóbbi által pedig fölállítatni szándékolt községi könyvtárt kiadványaival megajándékozní sziveskedjék, teljesítetténi fog.

5) Olvástatott Matusik Nep. János k. r. áldozár- és kolozvári tanárnak levele, melynek erejénél fogva „Ajtatos elmékedések“ ezimü művéhez tulajdonjogát, ugyszintén annak a bizományokban létező példányait, valamint az ezen bizományokban eddig netalán elkelt példányok árából begyűlt pénzt is a Szent-István-Társulatra mindenkorra átboesátja. A választmány e nemeslelkü adományért hálaköszönétné levél által is tudatandja az illető jötevővel.

6) Bemutattatott nt. Horváth Ignác kalocsamegyei borsodi plebános-helyettes által a társulatnak oly szándékkal fölajánlott két kötetnyi műve, hogy annak elfogadtatása esetében a kiadandó példányokból begyűlendő összeg részint a Szent-István-Társulat házára, részint a Szent-László-Társulat céljaira fordíttassék. Ezen, valamint a győri carmeliták által benyújtott kézirat is szabályszerű bírálatra adatott ki.

7) Olvástatott nt. Kranicz János pacsai plebános ur levele, melyben jelenti, hogy plebániája részére örök időkre alapítványt tenni szándékozátn, öt db 20 frtos nemzeti kölesönkötvényét a társulatnak fölajánlja, oly módon, hogy annak kamatjából a társulati részvénydíj levonatván, minék fejében plebániája a könyvilletményeket mindenkor veendi, 2 frt a Szent-László-Társulatra jusszon. A választmány ez ajánlatot háláérzettel fogadván, a főtisztelt plebános urat alapító-tagjai közé sorozta, miről külön levél által tudósíttatni fog. Végre

8) Az ügynökség részéről bejelentetett, hogy mult martius-hóban a társulat 30 rendes taggal szaporodott.

Adakozások az árviz-károsultak fölsegélésére.

Vujkovics Lámits Ferencz földbirt. Szabadkán 1 —
Novai község 4 frt 68 kr., Vörös János 10 kr., Magyar Ferencz 10 kr., Peszleg Rózi 40 kr.,

Kocsis Rózi 20 kr., szilvágyi község 1 frt 12 kr., Horváth Katalin 1 frt, Plánder Ferencz esp. pleb. Julian-na 1 frt, Plánder Ferencz esp. pleb. Nován 6 frt 10 kr., összesen 15 —
Kálozról e jelmondattal: „Egy szívadósság lerovása“ egy névtelen 12 —
Átvitel az előbbi számból: 773 frt 67 kr. A maival összesen: 801 forint 67 kr.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szerzendő házra: frt. kr.
Szénágy Miksa birtokos egyszer mindenkorra 25 —
Szabóky Adolf k. r. tanár 4 évi ajánlatának második évi részlete 5 —

A Szent-László-Társulatra:

frt. kr.
Rezucesek Antal zirczi apát évenként 20 —
Zirczről 40 tag egész évre 28 80
Minikus Vince lelkész Zirczen évenként 5 —
A buda-örsi plebánia 13 —
A veszprémi egyházmegye fokszaladi és vörsi egyházközségei 16 —
Nogel Bálint 1 —
Urbanovics Julianna 1 —
Özv. Tóth Anna közbitokosnő 1 —
Boldogfán és Réthén 3 tag után 1862. év 1-ső negyedére 54 —
Schopper György egyetemi prorektor s tanár gyűjtőívén 25 tag után 25 —
Matulányi Béla joghallgató 1862. jan.—mart. 18 —
Gosztonyi László jegyző Csanádpalotán 5 —
Suár anyaegeh. 1/2 évre 4 24
Csatka fiók-egyház 2 2
Csernye 1 74
A peremartoni Fiók-Szent-László-Társulat 120 tagja egy hónapra 7 20

A pécsi egyházmegyéből beküldött íveken:

1. számú íven	2 15
4. " "	6 30
6. " "	— 84
9. " "	2 34
15. " "	2 88
17. " "	5 28
18. " "	— 90
22. " "	— 96
23. " "	12 66
24. " "	2 52
28. " "	6 12
31. " "	2 88
32. " "	16 44
33. " "	14 34
34. " "	— 18
36. " "	11 —
37. " "	10 —
38. " "	3 60
39. " "	5 —
A pécsi szent-ferencz-rendiek	4 —
Tompos plebános	1 —
A dombóvári hívek	30 db huszas
Összesen	30 " 111 30

A székesszévhárvári megyéből II-ik küldemény 174 82

Danielik János vál. püspök alelnök „Kétrendbeli előadók“ának 23 magyar s 1 német példánya árából 2 40

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ (BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).